

การประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทย

NEED ASSESSMENT OF PROFESSIONAL SKILLS OF ACCOUNTANTS IN THAILAND

อัฐวิวัฒน์ จันทสุทโธ

Attawan Juntasutho

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Faculty of Accounting, Bangkok University

attawan.j@bu.ac.th

บทคัดย่อ

นักบัญชีเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องด้วยเป็นผู้รวบรวม จัดการและประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประกอบการของธุรกิจ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญ ต่อการตัดสินใจวางแผน และควบคุม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 6 ด้าน ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาการบัญชีและพัฒนาคุณภาพของนักบัญชี (International Education Standards (IES)) ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะทางองค์การและทางด้านการจัดการธุรกิจ และทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชี นักบัญชีที่ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยดังกล่าว โดยมีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการเชิงสถิติ ผลการวิจัยพบว่า นักบัญชีมีความต้องการระดับมากที่สุด และมีสภาพความเป็นจริงระดับปานกลางในระดับต่างๆ รวม 6 ด้าน คือ 1. ทางด้านทักษะทางปัญญา 2. ทางด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน 3. ทางด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล 4. ทางด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร 5. ด้านทักษะทางองค์การและทางด้านการจัดการธุรกิจ และ 6. ทางด้านทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชี ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการ รวมทั้งเป็นการประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนและเพิ่มศักยภาพ ประสิทธิภาพ ของนิสิตและนักศึกษาที่จะประกอบวิชาชีพบัญชีในอนาคตเพื่อรองรับ AEC

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, ทักษะ, นักบัญชี

Abstract

Accountants are the importance staffs in all division which are the government and private organizations because they collect, manage and process the data related to the business performance that is necessary to use for making a decision, planning and control. For this research, it aims to assess the needs of accountants in Thailand, the components of which consist of 6 skills on International Education Standards (IES). They are intellectual skills, technical and functional skills, personal skills, interpersonal and communication skills, organizational skills and business management skills, and general skills acquired by learning, and all of which are necessary fundamental for the accounting professional development. The sample consists of 200 accountants who working in Bangkok, that data are collected using questionnaires and analyzed by statistical analysis. The research results revealed that the accountant had highest works with moderate existing situation on 6 aspects: 1. Intellectual skills 2. Technical and Functional skills 3. Personal skills: these skills 4. Interpersonal and Communication skills 5. Organizational skills and Business Management skills and 6. General skills occurred by

learning and all necessary fundamental to the research had been useful for the management of the business organization and applied to be a way of learning development for supporting in the educational institutions application for the including application as a development guidelines for education and capabilities promotion their future careers in participation AEC.

Keyword: Need Assessment, Skill, Accountant

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

นักบัญชีเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องด้วยเป็นผู้รวบรวม จัดการและประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประกอบการของธุรกิจ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจวางแผน และควบคุม โดยทักษะของนักบัญชีเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนให้หน่วยงานและองค์กรบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย อีกทั้งได้รับความสำเร็จและความก้าวหน้า ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (2553) ดังนั้น นักบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ความรู้ความเข้าใจกฎหมายทางบัญชี และความเที่ยงธรรม อริยชา ดั่งช้าง และประเวศ เพ็ญภูมิกุล (2561) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ว่าจ้างหรือนายจ้าง

ดังนั้น มาตรฐานการจัดการศึกษานานาชาติสำหรับนักบัญชีจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้และทักษะ รวมทั้งศักยภาพ คุณค่าและประสบการณ์ทางวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ว่าจ้าง (International Education Standards (IES)) รวมทั้งหมด 8 ด้าน เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการศึกษาวิชาการทางด้านบัญชีและเป็นการพัฒนาคุณภาพของนักบัญชี ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล สันสกฤต วิจิตรเลขการ (2549) ดังนี้

IES 1 Entry Requirements to A Program of Professional Accounting Education

IES 2 Content of Professional Accounting Education Program

IES 3 Professional Skills

IES 4 Professional Values Ethics and Attitudes

IES 5 Practical Experience Requirement

IES 6 Assessment of Professional Capabilities and Competence

IES 7 Continuing Professional Development a Program of Lifelong Learning and Continuing Development Professional Competence

IES 8 Competence Requirement for Audit Professionals

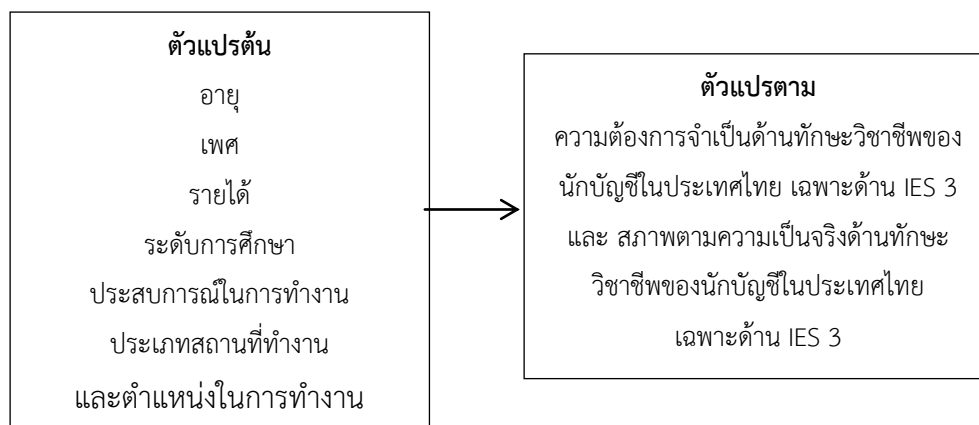
จะเห็นได้ว่า มาตรฐานการจัดการศึกษานานาชาติสาขานักบัญชีทั้ง 8 ด้าน นั้น มีความสำคัญต่อการผลิตนักบัญชีให้มีระดับมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของมาตรฐานทั้ง 8 ด้าน และในการผลิตนักศึกษาหรือนักบัญชีในอนาคต ให้มีทักษะทางบัญชีวิชาชีพนั้น ซึ่งมาตรฐานด้านที่ 3 หรือ IES3 มีความสำคัญสูงสุด โดยผู้วิจัยจึงเล็งเห็นและให้ความสนใจศึกษาว่า นักบัญชีที่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาการบัญชีระดับปริญญาตรี มีสภาพความเป็นจริงและความต้องการจำเป็นด้านทักษะทางการบัญชีอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์กร หน่วยงาน สถาบันอุดมศึกษา และผู้ประกอบการ โดยใช้การประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยตามกรอบมาตรฐานการศึกษาวิชาการบัญชีและพัฒนาคุณภาพของนักบัญชี (International Education Standards (IES)) IES3 มาเป็นเกณฑ์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนนิสิต นักศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการ ในการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีที่มุ่งพัฒนาเป็นนักบัญชีมืออาชีพในอนาคตเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของประเทศเพื่อก้าวเข้าสู่ AEC

ทบทวนวรรณกรรม

บวรลักษณ์ เงินมา (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีในความต้องการของสถานประกอบการในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ/ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีระดับความต้องการของสถานประกอบการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี/ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีระดับความต้องการของสถานประกอบการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ มีระดับความต้องการของสถานประกอบการในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยงานวิจัยของ บวรลักษณ์ เงินมา มีลักษณะที่เหมือนกับงานวิจัยชิ้นนี้ คือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร คือ นักบัญชี อีกทั้งมีการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีในความต้องการของสถานประกอบการ แต่แตกต่างกันในส่วนของพื้นที่ศึกษา ซึ่ง ปาลวี เชาวน์พานิช และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ พบว่าคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความชำนาญของผู้ทำบัญชีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ ส่วนด้านความรู้ของผู้ทำบัญชีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์โดยรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ประกอบการธุรกิจมีความคิดเห็นด้วยกับการมีคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้ทำบัญชีควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในวิชาชีพ เพื่อให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง ตามหลักการบัญชีที่ยอมรับ โดยงานวิจัยนี้มีลักษณะที่เหมือนกับงานวิจัยชิ้นนี้ คือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร คือ นักบัญชี อีกทั้งมีการศึกษาคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจ แต่แตกต่างกันในส่วน of พื้นที่ศึกษา และ งานวิจัยของ กรรณิการ์ ลาลือ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัตินักบัญชีในทักษะทางวิชาชีพที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์ในระดับมาก ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการทำบัญชีในด้านการคำนวณต้นทุน ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ได้แก่ มีความสามารถวัด/คำนวณมูลค่าสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้อง ทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ให้คงที่เมื่อประสบปัญหากับงานเพื่อนร่วมงาน หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ได้แก่ มีความสามารถจัดแบ่งหน้าที่งานและมีภาวะเป็นผู้นำ ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักรักษาความลับของกิจการ โดยงานวิจัยของ กรรณิการ์ ลาลือ มีลักษณะที่เหมือนกับงานวิจัยชิ้นนี้ คือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร คือ นักบัญชี อีกทั้งมีการศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ แต่แตกต่างกันในส่วน of พื้นที่ศึกษา อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ จุไรรัตน์ ศรีสัตตรัตน์ และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุของนักบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เขตภาคกลาง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า ความสำเร็จด้านบัญชีมีสาเหตุความสัมพันธ์และอิทธิพลจากปัจจัยสมรรถนะหลัก (ปัจจัยด้านความโปร่งใส ปัจจัยด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยง และความซื่อสัตย์สุจริต ปัจจัยด้านการมาตรฐานปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการรักษาความลับ ปัจจัยความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และปัจจัยด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมอาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป) สมรรถนะด้านการจัดการ (ปัจจัยด้านความสามารถเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ปัจจัยด้านความสามารถเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านความสามารถเกี่ยวกับการสังเคราะห์ข้อมูล และปัจจัยด้านความสามารถในการประเมินและตัดสินใจ) และสมรรถนะด้านเทคนิค (ปัจจัยด้านความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของการทำบัญชี ปัจจัยด้านความสามารถด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ AEC ปัจจัยด้านความสามารถเกี่ยวกับการรับรู้มาตรฐานรายงานทางการเงิน NPAE ปัจจัยด้านความสามารถเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ และปัจจัยด้านความสามารถเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อเสียภาษีอากร)

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจ และการทบทวนวรรณกรรมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ตามที่ปรากฏในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยในภาพรวม
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยตามข้อมูลสภาพที่เป็นอยู่ (ความเป็นจริง) สภาพที่คาดหวัง (ความต้องการ)
3. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินความต้องการจำเป็นและความเป็นจริงของทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทย

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแบบประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

ตอนที่ 1 การกำหนดประเด็นกรอบแนวคิดการประเมินความจำเป็น ทั้งนี้ลักษณะของแบบประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะเป็นแบบประเมินตนเอง (Self-Assessment) พิจารณาตาม IES 3 ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ทักษะทางปัญญา ด้านที่ 2 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ด้านที่ 3 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านที่ 4 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านที่ 5 ทักษะทางองค์การและทางด้านการจัดการธุรกิจ ด้านที่ 6 ทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชี

และแบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ อายุ เพศ รายได้ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ประเภทสถานที่ทำงาน ตำแหน่งในการทำงาน เป็นข้อคำถามแบบเลือกรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพที่เป็นอยู่ (ความเป็นจริง) และสภาพที่คาดหวัง (ความต้องการ) เกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพความสามารถและศักยภาพนักบัญชีในประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาทำการทดสอบค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ทั้งนี้คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ต้องเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย

1 ท่าน ต้องเป็นผู้ทำบัญชีที่ 1 ท่าน ต้องเป็นผู้สอบบัญชีได้รับอนุญาต (CPA) 1 ท่าน และต้องจบปริญญาโททางด้านสาขาบัญชี เป็นอย่าต่ำ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน รวมทั้งเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) เพื่อมาปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถาม และผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งนำแบบสอบถามไปใช้กับนักบัญชีในเขตหลักสี่ ที่อยู่ในเขตนอก เมือง จำนวน 30 ชุด ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.8640

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในครั้งนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักบัญชีที่ทำงานอยู่สถานประกอบการ โดยแบ่งประเภทสถานประกอบการเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 สำนักงานบัญชี และกลุ่มที่ 2 บริษัททั่วไป จำนวน 200 คน ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบ่งตามกลุ่ม เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน และแบ่งกลุ่มย่อย เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักบัญชีที่มีคุณวุฒิจบปริญญาตรีทางด้านสาขาบัญชี ซึ่งทำงานในสถานประกอบการประเภทสำนักงาน บัญชี จำนวน 100 คน

กลุ่มที่ 2 นักบัญชีที่มีคุณวุฒิจบปริญญาตรีทางด้านสาขาบัญชี ซึ่งทำงานในสถานประกอบการประเภทบริษัททั่วไป จำนวน 100 คน และกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามต้องมีอายุงานที่เกี่ยวข้องกับสายงานด้านบัญชี 1-3 ปี 3-5 ปี และมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป รวมทั้งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำรวจจากแบบสอบถามนั้น

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) พิจารณาจากสถานประกอบการทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม สำนักงานบัญชี และ บริษัททั่วไป

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) พิจารณาจากการเลือกเขตพื้นที่ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มาทั้งหมด 2 พื้นที่ ดังนี้ กรุงเทพมหานครในเขตเมือง ประกอบด้วย 26 เขตปกครอง คือ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ดินแดง วัฒนา พระโขนง ประเวศ บางเขน บางกะปิ ลาดพร้าว และ กรุงเทพมหานครเขตนอกเมือง ประกอบด้วย 24 เขตปกครอง คือ มีนบุรี ดอนเมือง หนองจอก ลาดกระบัง ดลิ่งชัน หนองแขม บางขุนเทียน หลักสี่ คลองสามวา บางบอน ทวีวัฒนา บึงกุ่ม บางพลัด ภาษีเจริญ จอมทอง ราษฎร์บูรณะ สวนหลวง บางนา พุenteศ บางแค วังทองหลาง คันนายาว สะพานสูง สายไหม

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI modified) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตรที่ได้ปรับปรุงโดย สุวิมล ว่องวานิช (2550) ดังนี้

$$PNI = \frac{I - D}{D}$$

PNI = ความต้องการจำเป็น
 I = สภาพการดำเนินการที่คาดหวัง
 D = สภาพการดำเนินการปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปผลงานวิจัย

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาสรุปผลงานวิจัย และวิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะบนพื้นฐานข้อมูลที่ได้มา

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ เพศ รายได้ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ประเภทสถานที่ทำงาน ตำแหน่งในการทำงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน จำแนกตามเพศได้ดังนี้ เพศหญิง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 68 และเพศชาย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32

ข้อมูลแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน จำแนกตามสถานภาพได้ 3 ประเภท ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทสถานภาพโสด มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 76 ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทสถานภาพสมรส มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และผู้ตอบแบบสอบถามประเภทสถานภาพหม้าย มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ข้อมูลแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน จำแนกตามอายุได้ 4 ช่วง มีรายละเอียดดังนี้ ช่วงอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 72 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ช่วงอายุ 41 -50 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และช่วงอายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ข้อมูลแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน จำแนกตามการศึกษาสูงสุดได้ 5 ระดับ ดังนี้ ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ไม่มีจำนวน คิดเป็นร้อยละ 0 ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ระดับอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ระดับปริญญาตรีจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18

ข้อมูลแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน จำแนกตามอาชีพได้ 5 ประเภท ดังนี้ ประเภทรับราชการ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ประเภทรัฐวิสาหกิจ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ประเภทธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ประเภทพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 71

ข้อมูลแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน จำแนกตามรายได้ของท่านโดยเฉลี่ยต่อเดือน ได้ 4 ระดับ ดังนี้ ระดับน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ระดับระหว่าง 10,001– 15,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ระดับระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 42 และระดับมากกว่า 20,000 บาท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 51

ข้อมูลแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน จำแนกตามอายุการทำงานได้ทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้ ระดับอายุการทำงานที่ไม่มีประสบการณ์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ระดับอายุการทำงาน 1- 5 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 37 ระดับอายุการทำงาน 6- 10 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ระดับอายุการทำงาน 11- 15 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และอายุการทำงานมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยตามข้อมูลสภาพที่เป็นอยู่ (ความเป็นจริง) สภาพที่คาดหวัง (ความต้องการ) ด้านทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชี และการเปรียบเทียบการประเมินความต้องการจำเป็นและความเป็นจริงของทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทย (PNI modified)

ที่	ทักษะทางวิชาชีพ ความสามารถ และ ศักยภาพนักบัญชีในประเทศไทย ในปัจจุบันและอนาคต	ข้อมูลสภาพที่เป็นอยู่ (ความเป็นจริง)	ความหมาย	ข้อมูลสภาพที่คาดหวัง (ความต้องการ)	ความหมาย	PNI modified
		ระดับคะแนนเฉลี่ย, S.D.		ระดับคะแนนเฉลี่ย, S.D.		
ทักษะทางปัญญา						
1	มีทักษะความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	3.486, 0.631	ปานกลาง	4.643, 0.566	มากที่สุด	0.332
2	มีทักษะความเข้าใจในวิชาชีพบัญชี	3.529, 0.695	มาก	4.586, 0.602	มากที่สุด	0.300
3	มีทักษะการนำความรู้ทางวิชาชีพบัญชีไปใช้	3.257, 0.670	ปานกลาง	4.600, 0.505	มากที่สุด	0.412
4	มีทักษะการวิเคราะห์ในงานด้านบัญชี	3.157, 0.769	ปานกลาง	4.543, 0.630	มากที่สุด	0.439
5	มีทักษะการสังเคราะห์ในงานด้านบัญชี	3.257, 0.783	ปานกลาง	4.514, 0.676	มากที่สุด	0.386
6	มีทักษะการประเมินในงานด้านบัญชี	3.300, 0.772	ปานกลาง	4.500, 0.676	มาก	0.364
7	มีทักษะในการแก้ไขปัญหาทางวิชาชีพบัญชี	3.100, 0.762	ปานกลาง	4.571, 0.685	มากที่สุด	0.475
8	มีทักษะในการตัดสินใจในวิชาชีพบัญชี	2.957, 0.735	ปานกลาง	4.571, 0.672	มากที่สุด	0.546
9	มีทักษะในการใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้	3.343, 0.789	ปานกลาง	4.471, 0.756	มาก	0.338
10	มีทักษะที่จะกำหนดการได้มา การจัดการ และความเข้าใจสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.357, 0.795	ปานกลาง	4.500, 0.717	มาก	0.340
11	มีทักษะที่จะสอบถาม วิจัยคิดเชิงเหตุผล	3.186, 0.807	ปานกลาง	4.514, 0.717	มากที่สุด	0.417
12	มีทักษะที่จะระบุ และแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อนได้	3.471, 0.875	ปานกลาง	4.571, 0.627	มากที่สุด	0.317
ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน						
13	มีทักษะความชำนาญในตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ)	3.471, 0.756	ปานกลาง	4.571, 0.672	มากที่สุด	0.317
14	มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.129, 0.696	ปานกลาง	4.543, 0.716	มากที่สุด	0.452
15	มีทักษะการวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยงได้	3.414, 0.748	ปานกลาง	4.529, 0.696	มากที่สุด	0.326
16	มีทักษะด้านการวัดมูลค่า (ตัวเลขทางบัญชี)	3.429, 0.775	ปานกลาง	4.600, 0.623	มากที่สุด	0.342
17	มีทักษะด้านการรายงาน (ตัวเลขทางบัญชีและงบการเงิน)	3.229, 0.897	ปานกลาง	4.657, 0.611	มากที่สุด	0.442
18	มีทักษะด้านกฎหมาย การบัญชี และข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชี	3.129, 0.783	ปานกลาง	4.629, 0.618	มากที่สุด	0.479
19	มีทักษะด้านกฎหมายภาษีอากรและข้อกำหนดของกรมสรรพากร	3.771, 0.804	มาก	4.600, 0.710	มาก	0.220

ที่	ทักษะทางวิชาชีพ ความสามารถ และ ศักยภาพนักบัญชีในประเทศไทย ในปัจจุบันและอนาคต	ข้อมูลสภาพที่ เป็นอยู่ (ความ เป็นจริง) ระดับคะแนน เฉลี่ย, S.D.	ความหมาย	ข้อมูลสภาพที่ คาดหวัง (ความต้องการ) ระดับคะแนนเฉลี่ย, S.D.	ความหมาย	PNI modified
ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล						
20	มีทักษะในการจัดการตนเอง	3.543, 0.754	มาก	4.614, 0.687	มากที่สุด	0.302
21	มีทักษะในความคิดริเริ่ม การมีอิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.614, 0.780	มาก	4.629, 0.685	มากที่สุด	0.281
22	มีทักษะในการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.814, 0.717	มาก	4.629, 0.663	มากที่สุด	0.213
23	มีทักษะในการจัดระเบียบงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	3.614, 0.714	มาก	4.757, 0.523	มากที่สุด	0.316
24	มีทักษะทางคุณลักษณะในการเข้าร่วม และปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ	3.429, 0.756	ปานกลาง	4.500, 0.696	มาก	0.313
25	มีทักษะในการพิจารณาการปรับค่านิยมทางวิชาชีพให้สอดคล้องกับการตัดสินใจในงานที่ทำ	3.543, 0.830	มาก	4.486, 0.775	มาก	0.266
26	มีทักษะในการพิจารณาการปรับใช้จรรยาบรรณและทัศนคติให้สอดคล้องกับการตัดสินใจในงานที่ทำ	3.529, 0.788	มาก	4.614, 0.687	มากที่สุด	0.308
27	มีทักษะในการระมัดระวังสงสัยในการประกอบวิชาชีพบัญชี	3.857, 0.772	มาก	4.657, 0.657	มากที่สุด	0.207
ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร						
28	มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกัน เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง	3.971, 0.804	มาก	4.671, 0.557	มากที่สุด	0.176
29	มีทักษะในการทำงานเป็นทีม	3.757, 0.788	มาก	4.700, 0.598	มากที่สุด	0.251
30	มีทักษะทางการปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกันได้	3.657, 0.851	มาก	4.586, 0.691	มากที่สุด	0.254
31	มีทักษะการเจรจา เพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ	3.529, 0.833	มาก	4.586, 0.670	มากที่สุด	0.300
32	มีทักษะทางการทำงานในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.486, 0.824	ปานกลาง	4.543, 0.606	มากที่สุด	0.303
33	มีทักษะในการนำเสนอการพูดคุย การรายงานอย่างเป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการพูด	3.586, 0.754	มาก	4.614, 0.606	มากที่สุด	0.287
34	มีทักษะในการนำเสนอการพูดคุยการรายงานอย่างไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการพูด	3.371, 0.759	ปานกลาง	4.614, 0.572	มากที่สุด	0.369
35	มีทักษะในการนำเสนอการพูดคุยการรายงานอย่างเป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียน	3.500, 0.845	ปานกลาง	4.600, 0.623	มากที่สุด	0.314
36	มีทักษะในการนำเสนอการพูดคุยการรายงานอย่างไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียน	3.814, 0.791	มาก	4.600, 0.600	มากที่สุด	0.206

ที่	ทักษะทางวิชาชีพ ความสามารถ และ ศักยภาพนักบัญชีในประเทศไทย ในปัจจุบันและอนาคต	ข้อมูลสภาพที่ เป็นอยู่ (ความ เป็นจริง) ระดับคะแนน เฉลี่ย, S.D.	ความหมาย	ข้อมูลสภาพที่ คาดหวัง (ความต้องการ) ระดับคะแนนเฉลี่ย, S.D.	ความหมาย	PNI modified
37	มีทักษะในการฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาไทย)	3.814, 0.753	มาก	4.543, 0.599	มากที่สุด	0.191
38	มีทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาไทย)	3.014, 0.753	ปานกลาง	4.557, 0.644	มากที่สุด	0.512
39	มีทักษะในการฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาอังกฤษ)	3.071, 0.737	ปานกลาง	4.414, 0.633	มาก	0.437
40	มีทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาอังกฤษ)	3.029, 0.785	ปานกลาง	4.414, 0.633	มาก	0.458
ทักษะทางองค์กรและทางด้านการจัดการธุรกิจ						
41	มีทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์	2.866, 0.822	ปานกลาง	4.271, 0.834	มาก	0.480
42	มีทักษะในการจัดการโครงการ	2.986, 0.766	ปานกลาง	4.257, 0.849	มาก	0.426
43	มีทักษะในการจัดการบุคคลและทรัพยากร	3.400, 0.868	ปานกลาง	4.300, 0.874	มาก	0.265
44	มีทักษะในการตัดสินใจ (ในการบริหารงาน)	3.514, 0.896	มาก	4.557, 0.715	มากที่สุด	0.297
45	มีทักษะในการจัดแบ่งหน้าที่งานของใต้บังคับบัญชา	3.329, 0.879	ปานกลาง	4.571, 0.734	มากที่สุด	0.373
46	มีทักษะในการจูงใจในการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพ	3.357, 0.920	ปานกลาง	4.586, 0.670	มากที่สุด	0.366
47	มีภาวะในการเป็นผู้นำ	3.429, 0.955	ปานกลาง	4.600, 0.646	มากที่สุด	0.342
48	มีทักษะในการพิจารณา และตัดสินใจได้อย่าง ผู้มีวิชาชีพ	3.271, 0.880	ปานกลาง	4.586, 0.614	มากที่สุด	0.402
ทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชี						
49	มีทักษะในการแสดงความคิดเห็นถึงเหตุการณ์ในอดีต วัฒนธรรมที่แตกต่าง และมุมมองกระแสโลก	3.529, 0.849	มาก	4.400, 0.806	มาก	0.247
50	มีทักษะในความรู้เรื่องพฤติกรรมมนุษย์	3.371, 0.910	ปานกลาง	4.429, 0.693	มาก	0.314
51	มีทักษะในความเข้าใจในความหลากหลายของความคิด เรื่องราวความแตกต่างของเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม	3.357, 0.898	ปานกลาง	4.443, 0.673	มาก	0.323
52	มีทักษะในการใช้ประสบการณ์ตามและประเมินผลจาก ตัวเลข	3.329, 0.833	ปานกลาง	4.557, 0.605	มากที่สุด	0.369
53	มีทักษะในการตั้งคำถาม โดยแสดงออกได้ ซึ่งคือการคิด อย่างมีเหตุผล และการเข้าใจการคิดเชิงวิฤต	3.086, 0.889	ปานกลาง	4.486, 0.631	มาก	0.454
54	มีทักษะในการเข้าถึงศิลปะ วรรณกรรม และ วิทยาศาสตร์	3.286, 0.850	ปานกลาง	4.329, 0.793	มาก	0.317
55	มีทักษะทั่วไปในการรับรู้ถึงค่านิยมเฉพาะตัวบุคคล และ ค่านิยมทางสังคม กระบวนการตามและแก้ปัญหา	3.486, 0.899	ปานกลาง	4.386, 0.687	มาก	0.258
56	มีทักษะในการใช้ประสบการณ์ และดุลยพินิจอย่างมี ค่านิยมที่ถูกต้อง	3.486, 0.829	ปานกลาง	4.486, 0.676	มาก	0.287

ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยตามสภาพที่เป็นอยู่จริง (ความเป็นจริง) ที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการบริการหรืออื่น เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง (ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร) อันดับ 2 มีทักษะในการระดมทรัพยากรในการประกอบวิชาชีพบัญชี (ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล) อันดับ 3 มีทักษะในการนำเสนอ การพูดคุย การรายงานอย่างไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียน และ มีทักษะในการฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาไทย) (ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร) จะเห็นได้ว่า ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยตามสภาพที่เป็นอยู่จริง (ความเป็นจริง) มีการปฏิบัติตนของนักบัญชีและปัจจุบันนักบัญชีในประเทศไทยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร คุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปัญญา และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน อาทิ เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการบริการหรืออื่น เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง การนำเสนอ การพูดคุย การรายงานอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียน การฟังและการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม การเจรจา เพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ อีกทั้ง การฟัง เขียน และอ่านอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยตามสภาพที่คาดหวัง (ความต้องการ) ที่มีค่าสูงสุด 4 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 มีทักษะในการจัดระเบียบงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด (ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล) อันดับ 2 มีทักษะในการทำงานเป็นทีม (ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร) อันดับ 3 มีทักษะด้านการรายงาน (ตัวเลขทางบัญชีและงบการเงิน) (ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน) และอันดับ 4 มีทักษะความรู้ทางวิชาชีพบัญชี (ทักษะทางปัญญา) จะเห็นได้ว่า ความต้องการทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยให้ความสำคัญในทักษะ 4 ด้าน ในการทำงานของนักบัญชี ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร อาทิเช่น ทักษะความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะความเข้าใจในวิชาชีพบัญชี ทักษะการนำความรู้ทางวิชาชีพบัญชีไปใช้ ทักษะการวิเคราะห์ในงานด้านบัญชี ทักษะความชำนาญในตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) ทักษะด้านการวัดมูลค่า (ตัวเลขทางบัญชี) ทักษะด้านการรายงาน (ตัวเลขทางบัญชีและงบการเงิน) ทักษะในการจัดระเบียบงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ทักษะทางคุณลักษณะในการเข้าร่วม และปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ ทักษะในการทำงานเป็นทีม ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการบริการหรืออื่น เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง ทักษะในการนำเสนอ การพูดคุย การรายงานอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการพูด การเขียน เป็นต้น

ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยได้มีการเปรียบเทียบการประเมินความต้องการจำเป็นและความเป็นจริงของทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทย (PNI modified) ที่มีค่าสูงสุด 4 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 มีทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาไทย) อันดับ 2 มีทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ อันดับ 3 มีทักษะด้านกฎหมาย การบัญชี และข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชี และอันดับ 4 มีทักษะด้านกฎหมาย การบัญชี และข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชีจะเห็นได้ว่า ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทยที่ควรเร่งให้ความสำคัญและพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาเพื่อให้เป็นนักบัญชีวิชาชีพอย่างมีมาตรฐานตามเกณฑ์ IES3 นั้น มี 10 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ 1 มีทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาไทย) อันดับ 2 มีทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ อันดับ 3 มีทักษะด้านกฎหมาย การบัญชี และข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชี อันดับ 4 มีทักษะด้านกฎหมาย การบัญชี และข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชี อันดับ 5 มีทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาอังกฤษ) อันดับ 6 มีทักษะในการตั้งคำถาม โดยแสดงออกได้ ซึ่งคือการคิดอย่างมีเหตุผลและการเข้าใจ การคิดเชิงวิฤต อันดับ 7 มีทักษะในการฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาษาอังกฤษ) อันดับ 8 มีทักษะด้านการรายงาน (ตัวเลขทางบัญชีและงบการเงิน) อันดับ 9 มีทักษะในการจัดการโครงการ อันดับ 10 มีทักษะที่จะสอบถาม วิจัยคิดเชิงเหตุผล

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยนี้ สามารถสรุปผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นักบัญชีมีความต้องการจำเป็นทางด้านทักษะทางปัญญาระดับมากที่สุดและมีสภาพความเป็นจริงทางด้านทักษะปัญญาระดับปานกลาง

2. นักบัญชีมีความต้องการจำเป็นทางด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานระดับมากที่สุด และมีสภาพความเป็นจริงทางด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานระดับปานกลาง

3. นักบัญชีมีความต้องการจำเป็นทางด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลระดับมากที่สุด และมีสภาพความเป็นจริงทางด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลระดับปานกลาง

4. นักบัญชีมีความต้องการจำเป็นทางด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารระดับมากที่สุด และมีสภาพความเป็นจริงทางด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารระดับปานกลาง

5. นักบัญชีมีความต้องการจำเป็นทางด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะทางองค์การและทางด้านการจัดการธุรกิจระดับมากที่สุด และมีสภาพความเป็นจริงทางด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะทางองค์การและทางด้านการจัดการธุรกิจระดับปานกลาง

6. นักบัญชีมีความต้องการจำเป็นทางด้านทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชีระดับมากที่สุด และมีสภาพความเป็นจริงทางด้านทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชีระดับปานกลาง

จะเห็นว่า ความต้องการทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในประเทศไทย ให้ความสำคัญในทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร แต่ในสภาพความเป็นจริงของนักบัญชียังได้มีทักษะทางวิชาชีพเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร คุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปัญญา และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน

ในส่วนความต้องการจำเป็นของทักษะวิชาชีพของนักบัญชียในประเทศไทย 6 ด้าน ตามมาตรฐาน IES3 (ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะทางองค์การและทางด้านการจัดการธุรกิจ ทักษะทั่วไปที่เกิดจากการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพบัญชี) อยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด โดยมีสภาพความต้องการระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด และมีสภาพตามความเป็นจริงระดับปานกลางถึงมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

สถาบัน องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริม ผลักดัน และกระตุ้นในด้านมาตรฐานวิชาชีพบัญชี โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ และให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณทางด้านการบัญชีให้กับนักศึกษาตั้งแต่เข้าศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังและอบรมจิตสำนึกของนักบัญชีให้มีคุณสมบัติที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในอนาคตสำหรับการประกอบอาชีพนักบัญชี คือ ความเที่ยงตรง และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อตอบสนองความต้องการของสถาบัน องค์กรหรือหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ลำลือ. (2553). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 19. (2553). *จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จุไรรัตน์ ศรีสัตตัตน์ และ สมยศ อมเกียรติ. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุของนักบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เขตภาคกลาง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 11(25): 137-152.
- บวรลักษณ์ เงินมา. (2553). *คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาชีพบัญชีในความต้องการของสถานประกอบการในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ปาลวี เชาวน์พานิช และอนุชา พุฒิกุลสาคร. (2542). *คุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์*. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ. (2549). International Education Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย. *จุลสารสมาคมการบัญชีไทย*. 3(1).
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอุษา ตัวช้างและ ประเวศ เพ็ญภูมิกุล. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 12(28): 223-230.

Translated Thai References

- Chowpanich, P.; & Phutikulsakorn, A. (1999). *Desirable accountant characteristics of business entrepreneurs in Mueang Kalasin district*. Kalasin: Rajamangala University of Technology Isan, Kalasin Campus. (in Thai)
- Dungchang, O.; & Penvutikul, P. (2561). Factors Influencing Accounting Operational Potential of Accountants in Local Administrative Organizations in Thailand. *Journal of Thonburi University*. 12(28): 223-230. (in Thai)
- Lamlue, Kannika. (2010). *Preferable characteristics of accountants for entrepreneurs in Chiang Mai Province*. Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)
- Ngernma, B. (2553). *The characteristics of the graduate student in the field of accounting in the needs of enterprises in Phetchabun province*. Bangkok: Sripatum University. (in Thai)
- Regulation Federation of Accounting Professions No.19 (2553). *The ethics of the accounting profession B.E. 2553* Bangkok: Federation of Accounting Professions Under The Royal Patronage of His Majesty The King. (in Thai)
- Srisattarat, C.; & Avakiat, S. (2560). A causal factor of accountant affecting the success accounting of small and medium enterprises of central Thailand. *Journal of Thonburi University*. 11(25): 137-152. (in Thai)
- Vijitlekarn, S. (2549). International Education Standards (IES) Accounting Profession in Thailand. *Thailand Accounting Association Journal*, 3(1).
- Vongvanich, S. (2550). *Research Needs Assessment*. 2nd ed. Bangkok: Chulalongkorn Printing. (in Thai)